

Archiv obce Tatiná

1858 - 1945 (1952)

Inventář

EL NAD č.: 241

AP č.: 193

Kateřina Nová, Petr Hubka, Zuzana Kliková

Plasy 2009

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce fondu	3
II. Vývoj a dějiny fondu	5
III. Archivní charakteristika fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu fondu	5
V. Záznam o uspořádání fondu a zpracování archivní pomůcky	5

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	6
---	---

Inventární seznam	8
--------------------------	---

Tiráž	12
--------------	----

I. Vývoj původce fondu

Ves Tatiná leží 13 km severně od Plzně v nadmořské výšce 437 m na katastrálním území téhož jména o rozloze 4,33 km². Její jméno je odvozeno od staročeského slova „tatiný“ či „tatinný“, značící zlodějský či zlodějův. První písemná zmínka o existenci vesnice pochází z roku 1379. Do roku 1850 byla součástí nekmířského panství, které vlastnil Jan kníže z Lobkovic a z Vrtby. Církevní správou náležela k faře v Dolní Bělé, od roku 1854 ke krašovickému farnímu obvodu.

Po zrušení poddanství a patrimoniální správy se Tatiná stala samostatnou politickou obcí s obecním úřadem, obecním výborem (zastupitelstvem), představenstvem (radou) a představeným (starostou) v nově ustaveném soudním i politickém okrese Plzeň v Plzeňském kraji. Počty členů zastupitelstva a rady jsou doloženy jen pro období po 1. světové válce, kdy fungovalo dvanáctičlenné zastupitelstvo a tříčlenná rada. Jako pomocné orgány zastupitelstva existovaly povinně ustavená komise finanční a pravidelně zřizovaná komise stavební a osvětová a několik komisí ustavovaných krátkodobě či nepravidelně. Majetkem obce kromě místní kapličky sv. Jana Nepomuckého z roku 1832 byly také obecní lesy a pastviny.

Od 18. století náležela Tatiná školou do Krašovic. Po zřízení nové obecní školy v Nekmíři roku 1872 sem docházely také tatinské děti. Významným mezníkem v životě obce bylo zřízení samostatné obecní školy v Tatiné roku 1899 a o rok později dokončení novostavby školní budovy. Měšťanskou školu navštěvovaly zdejší děti v Plzni. Po první světové válce docházely do menšinové měšťanky v Chotíkově a po roce 1929 do Všerub, a to až do konce školního roku 1938-1939. Poté byla Tatiná natrvalo začleněna do obvodu měšťanské školy v bližší Horní Bříze.

Tatiná byla obcí zemědělského charakteru, ale od konce 19. století nacházelo zdejší obyvatelstvo pracovní příležitosti v továrnách v Plzni, Třemošné a v Horní Bříze. K lepšímu dopravnímu spojení obce s okolím přispěla nová silnice, sledující starou „manětínskou“ cestu, doplněná ještě novostavbou silnice do Nekmíře v druhé polovině 20. let 20. století. Elektrifikace obce byla započata ve třicátých letech 20. století. Na katastru obce se na přelomu 19. a 20. století těžila bílá hlína, žádná průmyslová výroba zde ale nevznikla.

Na společenském životě obce se v první polovině 20. století významně podílely místní spolky. V roce 1908 byl založen spolek dobrovolných hasičů a existují také informace o působení tělovýchovné jednoty Sokol a o dalších spolcích, jejichž činnost neměla delšího trvání.

Vývoj počtu obyvatel a domů v místní obci

Rok	Počet	
	lidí	domů
1850	187	<i>n</i>
1869	185	23
1880	187	26
1890	229	29
1900	240	34
1910	300	44
1921	307	48
1930	293	55
1950	245	62

Přehled doložených starostů obce

Rok	Starosta
1885	Jan Pešek
1910 - 1919	Václav Pfrogner
1919 - 1923	Vojtěch Šlauf
1924 - 1928	Martin Mandaus
1928 - 1931	Matěj Hlávka
1931 - 1938	Václav Dobrý
1938	Jan Mandaus

II. Vývoj a dějiny fondu

Písemnosti byly po celou dobu fungování obecního úřadu pravděpodobně ukládány vždy u právě úřadujícího starosty. Po ukončení činnosti obecního úřadu v květnu 1945 převzal obecní registraturu do správy Místní národní výbor v Tatiné. Ve druhé polovině 50. let 20. století zde provedl okresní archivář Ing. Eduard Kohlík prohlídku spisovny. Při této příležitosti převzal do péče Okresního archivu v Plzni vybrané písemnosti obecního úřadu. Záhy po převzetí těchto archiválií vypracoval v archivu jejich základní evidenci. V roce 1959 přešly všechny fondy spravované Okresním archivem v Plzni do péče Městského archivu v Plzni.

Po správní reorganizaci v roce 1960 Městský archiv v Plzni delimitoval dne 25. října 1963 fond Obecní úřad Tatiná nově příslušnému Okresnímu archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích (č. přírůstkové 166).

III. Archivní charakteristika fondu

Pro pořádání fondu bylo použito umělé pořádací schéma z metodického návodu pro pořádání fondu archiv obce vydané archivní správou Ministerstva vnitra pod čj. AS/1-284/2000.

Původcem fondu je Obecní úřad v Tatiné. Časový rozsah fondu vymezují léta 1858-1945 (1952). Posteriora fondu tvoří záznamy MNV v Tatiné v knize zápisů ze schůzí komisí z roku 1946, dále v knize zápisů ze schůzí honebního výboru z let 1948-1952, v níž pouze 7 záznamů pochází z činnosti MNV, v trestním rejstříku z let 1945-1948 a v podacím protokolu z let 1945-1946.

Z fondu byla převedena kniha zápisů ze schůzí obecní rady z let 1938-1943 (1956) o rozsahu 0,02 bm do fondu MNV Tatiná, protože většina záznamů byla pořízena již v době působnosti tohoto původce.

Vnitřní skartace nebyla provedena. Fyzický rozsah fondu činí 0,89 bm. Jazykem archiválií je čeština. Podle přílohy č. 3 zákona č. 499/2004 Sb. byly knihy zápisů ze schůzí obecních orgánů (inv. č. 1 – 5) zařazeny do I. kategorie, ostatní archiválie do II. kategorie. Písemnosti se až na drobná poškození prachem nacházejí ve vyhovujícím stavu, nevyžadujícím restaurátorský ani konzervátorský zásah.

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Zejména dochování téměř úplné chronologické řady zápisů ze schůzí obecních orgánů od druhého desetiletí 20. století umožňuje získat poměrně širokou škálu informací o činnosti obecního úřadu, stejně jako o politickém, hospodářském a společenském životě v obci.

V. Záznam o uspořádání fondu a zpracování archivní pomůcky

Fond Archiv obce Tatiná 1858-1945 (1952) uspořádala a inventář sestavila v dubnu 2005 Kateřina Nová. Úvod k inventáři napsali v lednu 2008 Kateřina Nová, archivářka, a Petr Hubka, ředitel Státního okresního archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích. Čistopis pomůcky v březnu 2009 vyhotovila Zuzana Kliková.

Plasy 10. března 2009

Petr Hubka, Kateřina Nová, Zuzana Kliková

Přílohy:

Příloha č. 1

Seznam použitých pramenů a literatury:

SOMMER, Johann Gottfried. *Das Königreich Böhmen, statistisch-topographisch dargestellt*. Sechster Band. *Pilsner Kreis*. Prag, 1838.

DUNDERA, J. A. *Království České, staticky-polohopisně popsané*. Praha, 1845.

PALACKÝ, František. *Popis království Českého*. Praha, 1848.

Handbuch der mit a. h. Entschliessung vom 26. Juni 1849 genehmigten Gerichtseintheilung des Kronlandes Böhmen mit zugleich Berücksichtigung der mit a. h. Entschliessung vom 4. August 1849 genehmigten politischen Eintheilung. Prag, 1850.

Zevrubný popis rozdělení země království Českého. [Praha], [1854].

Verzeichniss der Orts-gemeinden im Königreiche Böhmen. Prag, [1862].

Seznam míst v království Českém. Praha, 1872.

Seznam míst v království Českém = Orts = Repertorium für das Königreich Böhmen. Praha, 1886.

Seznam míst v království Českém = Orts = Repertorium für das Königreich Böhmen. Praha, 1893.

Seznam míst v království Českém. Praha, 1907.

Seznam míst v království Českém. Praha, 1913.

Statistický lexikon obcí v republice Československé. Praha, 1924.

Statistický lexikon obcí v republice Československé. Praha, 1934.

Amtliches Deutsches Ortsbuch für das Protektorat Böhmen und Mähren. Prag, 1940.

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850-1970. Praha, 1978.

Popis školního okresu Plzeňského. Plzeň, 1896.

UHLÍŘ, Josef. *Obecní zřízení a řád volení v obcích pro království České*. Praha, 1915.

JOACHIM, Václav. *Řád volení v obcích s prováděcími nařízeními a novela k obecním zřízením*. Praha, 1919.

WEYR, František. *Řád volení do obcí*. Brno, 1920.

KAŇÁK, Josef. *Základy správy obecní, správní příručka českých zemí*. Kutná Hora, 1927.

FLÖGEL, Jaroslav. *Praktická příručka pro obecní a okresní funkcionáře*. Praha, 1931.

KYPR, O. *Obecní zřízení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha, 1933.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha, 2005. ISBN 80-7106-709-1.

CAIS, Petr. Účetní materiály kamerálního účetnictví obecní samosprávy v Čechách v letech 1850 – 1945 (se zřetelem k situaci v českém pohraničí). *Archivní časopis*, 2006, roč. 56, č. 4, s. 249–285.

EDL, Jan. Přehled změn v územní organizaci politické správy v letech 1928 – 1948. *Paginae historie: sborník Národního archivu*, Praha, 2006, roč. 14, s. 483–546.

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. jed.
I. Knihy			
1	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva (výboru)	1910 - 1920	K 1
2	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva	1920 - 1930	K 2
3	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva	1930 - 1944	K 3
4	Zápisy ze schůzí obecní rady	1920 - 1924	K 4
5	Zápisy ze schůzí obecní rady	1925 - 1938	K 5
6	Zápisy ze schůzí komisí	1925 - 1945 (1946)	K 6
7	Zápisy ze schůzí honebního výboru	1930 - 1945 (1952)	K 7
8	Evidenční kniha vydaných domovských listů	1888 - 1942	K 8
9	Parcelní protokol	1858	K 9
10	Inventář obecního jmění	1885	K 10
11	Inventář obecního úřadu	1930 - 1938	K 11
12	Hospodářský plán obecního lesa	1907 - 1917	K 12
13	Hospodářský plán obecního lesa	1919 - 1920	K 13
14	Hospodářský plán obecního lesa	1928	K 14
15	Evidenční kniha vydaných pracovních knížek	1865 - 1919	K 15
16	Trestní rejstřík	1906 - 1945 (1948)	K 16
17	Ohlašovací kniha stálých dovolenců a záložníků	1900 - 1939	K 17
18	Evidenční kniha udělení povolení k hudebním produkcím	1865 - 1922	K 18
II. Spisový materiál			
II. 1. Registraturní pomůcky			
19	Podací protokol	1923 - 1924	R 1

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. jed.
20	Podací protokol	1929 - 1932	R 2
21	Podací protokol	1932 - 1934	R 3
22	Podací protokol	1934 - 1935	R 4
23	Podací protokol	1935 - 1936	R 5
24	Podací protokol	1936 - 1939	R 6
25	Podací protokol	1939 - 1940	R 7
26	Podací protokol	1940 - 1941	R 8
27	Podací protokol	1941 - 1942	R 9
28	Podací protokol	1942 - 1944	R 10
29	Podací protokol	1944 - 1945 (1946)	R 11

II. 2. Spisy

30	Obecní volby	1925 - 1938	N 1
31	Zpráva o činnosti knihovny	1925	N 1
32	Pronájem polí, pastvin, pozemků, kovárny	1909 - 1939	N 1
33	Stavební činnost obce	1930 - 1935	N 1
34	Stavební spisy jednotlivých domů v obci	1927 - 1941	N 2
35	Starobní podpora	1929 - 1933	N 2
36	Seznamy dětí povinných přeočkováním	1925 - 1940	N 2
37	Seznamy osob povinných odvodem	1904 - 1931	N 2
38	Seznamy domobrany	1875 - 1919	N 2
39	Honitba	1936	N 2

III. Účetní materiál

III. 1. Účetní knihy

40	Hlavní kniha	1913 - 1921	K 19
----	--------------	-------------	------

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. jed.
41	Hlavní kniha	1922	K 20
42	Hlavní kniha	1923 - 1924	K 21
43	Hlavní kniha	1925	K 22
44	Hlavní kniha	1926	K 23
45	Hlavní kniha	1927	K 24
46	Hlavní kniha	1928	K 25
47	Hlavní kniha	1929 - 1931	K 26
48	Hlavní kniha	1932	K 27
49	Hlavní kniha	1933 - 1934	K 28
50	Hlavní kniha	1941 - 1945	K 29
51	Pokladní deník	1897 - 1912	K 30
52	Pokladní deník - vydání	1910 - 1912	K 31
53	Pokladní deník	1913 - 1920	K 32
54	Pokladní deník	1921 - 1922	K 33
55	Pokladní deník	1923 - 1928	K 34
56	Pokladní deník	1929 - 1934	K 35
57	Účetní kniha starousedlých	1898 - 1910	K 36
58	Účetní kniha starousedlých z lesního hospodářství	1910 - 1923	K 37
59	Účetní kniha chudinského fondu	1890 - 1922	K 38
60	Kniha příjmů z pokut pro chudinský fond	1863 - 1890	K 39
61	Kniha příjmů z pachtů	1910 - 1926	K 40
62	Pokladní deník školního platu	1923 - 1931	K 41
63	Vydání na stavbu školní budovy	1899 - 1900	K 42

Název archivní pomůcky:	Archiv obce Tatiná
Časové rozmezí:	1858 - 1945 (1952)
Počet evidenčních jednotek:	55 (42 knih, 11 podacích protokolů, 2 kartony)
Počet inventárních jednotek:	63
Rozsah v bm:	0,89 (knihy – 0,46 bm, podací protokoly – 0,21 bm, kartony – 0,22 bm)
Stav ke dni:	10. 3. 2009
Zpracovatel archivního fondu:	Kateřina Nová
Zpracovatelé archivní pomůcky:	Petr Hubka, Kateřina Nová, Zuzana Kliková
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	4
Schválila:	Martina Matušková
	dne 10. 3. 2009 – č. j. SOAP/060-130/2009